

punde File, omul singur, omul pentru care o ființă alături, fie și fără nume, înseamnă enorm.

Și pentru că filmul e pe locul întâi, nu pot să tac asupra remarcabilei interpretări cinematografice a romanului *Concert de muzică de Bach* de Hortensia Papadat Bengescu, creație remarcabilă (ținând cont și de mijloacele specifice televiziunii) datorată, scenariu și regie, unuia din cei mai talentați operatori de cinema, Dinu Tănase.

Dumitru Solomon

P.S. După încheierea însemnărilor de mai sus, s-a petrecut un nou episod din amplul serial dedicat istoriei comediei: *Evantaiul* lui Goldoni. Aici, improvizația, timpul scurt de montare și eterogenitatea distribuției s-au simțit. Actorii, căutându-și personajele fie în

commedia dell'arte, fie în farsa medievală franceză, fie în De Filippo, fie în teatrul de distanțare, au jucat independent, neunitar, nu întotdeauna știind ce să facă exact cu vocea, cu mâinile și cu picioarele. Vocea au supus-o cînd tonurilor înalte, de cap, cînd celor albe, neutre, miinile s-au înfipt și cînd trebuia și cînd nu trebuia în părul partenerilor, iar picioarele au lovit de prea multe ori, cu haz sau fără, fundurile parcă anume puse la bătaie.

În acest context cam lejer, un interpret s-a făcut remarcant prin relieful și culoarea compoziției: Florin Vasiliu, un actor bun, de comedie, pe care de multă vreme și pe nedrept televiziunea nu l-a mai întrebuințat.

Fără a diminua din meritele regizorului Cornel Popa, care, se știe, realizează aceste spectacole în condiții de campanie, e nevoie să insistăm asupra necesității jocului unitar, a stilului.

NOTE

Cînd nu devenise încă triumfala Calc a Victoriei, în zorii veacului pașoptist, istorica arteră a capitalei, cititoria, pentru prestigiul său și pentru nemurirea luminatului Iancu Văcărescu, teatrul de la Cîșmeaua Roșie. Primul teatru al principatului muntean. Istoria sa e fragmentar cunoscută, chiar contradictorie. Dar cîți din cei care trec azi pe trotuarul opus Bisericii Albe, în vecinătatea cofetăriei Athénée Palace, știu că acolo a fost scena unor prime aventuri dramatice? Se mai zăresc, într-un fund de curte, intrări de vechi grajduri și potcovări unde se reparau caretele celor ce înginau luxul fanariot cu subțirimea parfumată a Apusului... O inscripție

care să amintească importanța locului ar fi binevenită, surpriza plăcută a cititorilor ci justificînd-o.

★

Laborioasa activitate a istoriografilor transilvăneni a restituit și teatrului, temeinic, trecutul său de glorie. Întemeiate pe tradiția viguroasă cu rădăcini în școala latinistă, contribuțiile documentare ale cercetătorilor de aici au arătat nu o dată vigoarea culturală a unui popor deșteptat la viață națională. Un tînăr istoric orădean, Viorel Faur, ne-a încredințat ultime lucrări însumînd „Contribuții la cunoașterea istoriei Bihorului”.

Două volume și extrase în care studiile privind teatrul ardelean sînt numeroase, încercuind momente decisive ale acestei arte în locurile Crîșurilor, ne-au îndreptățit să vedem în persoana autorului un harnic și modest scormonitor de arhive, cu pasiunea vechimii în datele ei de propășire. Reținem mai ales știrile despre „Fondul de teatru român”, societatea impulsionată de Iosif Vulcan, precum și „Manifestări teatrale la Beiuș în primul deceniu al perioadei interbelice”. Dorim tînărului istoric așezarea lui în seria unor Bogdan-Duică, Ion Breazul, Șt. Mărcuș, A. Buteanu...

I. N.